

Till Skolverket
remiss.annesbetyg@skolverket.se
Skolverkets diarienummer 2023:21

Remiss avseende förslag till föreskrifter med anledning av införandet av ämnesbetyg i gymnasieskolan, gymnasiesärskolan och inom kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå och som särskild utbildning på gymnasial nivå

Djurbranschens Yrkesnämnd, DYN, representerar arbetslivet samt intresseorganisationer och är ett samarbetsorgan för att främja utbildning och rekrytering inom djurbranschen utöver lantbruksdjur och häst. DYN företräder medlemsorganisationer inom djursjukvård, zoofackhandel, djurparker, försäkringsbolag, avel och uppfödare, utbildningsorganisationer, djurskydd och djurhem, se www.djuryn.se. DYN:s verksamhetsområden sysselsätter ca 21.000 yrkesverksamma i Sverige, i 5.400 företag som omsätter ungefär 27 miljarder SEK. Branschen har behov av yrkesverksamma med utbildning från såväl gymnasial, eftergymnasial som högskolenivå, vilka även besitter praktisk/ reell kompetens vad gäller handhavande av djur.

Skolverket har remitterar förslag till:

- Förslag till ämnesplaner för de ämnen som ingår i programmen inom gymnasieskolan och som även ska gälla inom kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå, (308 ämnesplaner)
- Förslag till ämnesplaner för de ämnen som ingår i programmen inom gymnasiesärskolan och som även ska gälla inom kommunal vuxenutbildning som anpassad utbildning på gymnasial nivå (106 ämnesplaner)
- Förslag till programstrukturer för de nationella programmen i gymnasieskolan (18 programstrukturer)
- Förslag till programstrukturer för den nationella programmen i gymnasiesärskolan (9 programstrukturer)
- Förslag till föreskrifter om vad som krävs för att en lärares kompetens ska vara relevant för att undervisa i vissa ämnen i gymnasieskolan
- Förslag till föreskrifter om vad som krävs för att en lärares kompetens ska vara relevant för att undervisa i vissa ämnen i gymnasiesärskolan.
- Förslag till föreskrifter om vilka yrkeskunskaper som krävs för att undervisa i ett yrkesämne.

Djurbranschens Yrkesnämnd besvarar rubricerade remiss utifrån branschens bedömning av konsekvenser för Naturbruksprogrammets inriktning Djurvård. I separata mejl till Skolverket remiss.annesbetyg@skolverket.se vidareförmedlar DYN synpunkter från referensgrupper av lärare och branschrepresentanter som detaljstuderat, och kommit med ändringsförslag, rörande ämnesplaner inom djurens hälso- och sjukvård respektive arbete med hund.

Generellt sett ser Djurbranschens yrkesnämnd det som viktigt:

- att utbildningarna/yrkesutgångarna formas så att eleverna blir anställningsbara,
- att Skolverket löpande arbetar för att anpassa utbildningarnas ämnesplaner efter branschernas behov, där en ständig utveckling pågår. Utbildningarna måste anpassas efter förändringar i lagstiftning, regelverk, teknikutveckling etc. Detta gäller inte minst då specialiseringskurserna utgår i och med införandet av ämnesplaner. Här är det viktigt att analysera vilka väsentliga områden som dessa har täckt in, och möjliggöra fortsatt utveckling inom olika områden. Skolverket bör ha beredskap för att snabbt kunna utveckla nya ämnen för att kunna tillmötesgå behov som uppstår.
- att ytterligare nya ämnen skapas inom viktiga ämnesområden, t.ex.
  - Djurvälstånd, etologi och berikning
  - Hundfrisör
  - Arbeta med hund
  - Träning av djur
  - Akvaristik
  - Guidning i naturbruksmiljöer.
- att Skolverket för en nära och kontinuerlig dialog med Jordbruksverket rörande skrivningar i ämnesplaner så att nuvarande, och kommande, förordningstexter inte krockar. Det rör bl.a. ämnena:
  - Djur för forskningsändamål
  - Djur i zoohandel
  - Djurvård inom djurens hälso- och sjukvård
  - Hundkunskap
  - Kattkunskap
  - Sällskapsdjur.
- Enligt utredningen SOU 2022:58, Bättre förutsättningar inom djurens hälso- och sjukvård (remiss till 2023-03-31), kommer djurvårdare inom djurens hälso- och sjukvård att bli en reglerad yrkesgrupp som tillhör djurhälsopersonal och då arbeta under eget ansvar. Detta ställer ökade krav på kvalitetssäkring av utbildningen till djurvårdare inom djurens hälso- och sjukvård. Se vidare under ämnet Djurens hälso- och sjukvård.
- att en fortsatt motsvarandebedömning i Biologi 2 och Naturkunskap 2 kan garanteras, då en stor andel av eleverna inom inriktning Djurvård inom några år efter examen väljer att läsa vidare vid universitet och högskolor.

Specifikt rörande olika ämnen samt yrkesutgångar**Naturbruk nivå 1, 200 poäng**

DYN ser som positivt att ämnet Naturbruk får en tydligare inriktning mot arbetsmiljö, systematiskt arbetsmiljöarbete och arbetslivets villkor. Körning av basmaskin har emellertid tagits bort ur ämnets centrala innehåll. Elever inom inriktning Djurvård, bl.a. yrkesutgång mot djurparksdjur, har emellertid fortsatt behov av att lära sig köra basmaskin. Vilken möjlighet ges i den föreslagna programstrukturen för djurvårdselever att nå motsvarande kunskaper?

Behov av nya ämnen då kursen Djur – specialisering utgår

I och med ämnesbetygsreformen kommer, enligt riksdagens beslut, kursen *Djur – specialisering* att försvinna, vilken har kunnat ingå flera gånger i en examen. DYN vill uppmärksamma Skolverket på att specialiseringsmöjligheten i mycket stor utsträckning använts för att täcka kunskapsområden som inte finns representerade i tillräckligt hög grad, eller saknas inom ordinarie kursutbud. Specialiseringskursen har även gjort det möjligt för skolorna att tillgodose lokala arbetsmarknadsbehov. Sannolikt finns ytterligare kunskapsområden som berörs. DYN ser i dagsläget flera områden där ersättning för kursen *Djur - specialisering* bör skapas. Först nämns här:

- Det finns fortsatt behov av tydligt kursinnehåll, förslagsvis ett eget ämne, rörande **Djurvälfärd, etologi och berikning**, inte minst med bakgrund av nu gällande djurskyddslagstiftning. Behov finns för flera yrkesutgångar inom inriktning Djurvård, som djurvårdare med fördjupning mot zoofackhandel, djurpark respektive hund.
- **Akvaristik** är ett viktigt område för såväl zoofackhandel som djurparker. Ämnet behöver innehålla kunskap om akvatiska och marina miljöer.

Yrkesutgång för arbete med hund

I Skolverkets förslag presenteras endast 400 poäng inom fördjupning Hund (ämnet Hundkunskap), och i princip endast mot yrkesområdet hundskötare. DYN jämför med ämnesutbudet för djurslaget Häst vilket är betydligt mer omfattande.

Behovet inom hundbranschen är bredare, som att arbeta som hundförare, ta hand om andras hundar, hundinstruktör, hundfrisör m.m. Det finns alltså behov av fler yrkesspecialiseringar i slutet av gymnasieutbildningen. DYN föreslår härvid att två nya ämnen införs inom området:

- DYN föreslår att ämnet **Arbete med hund** inrättas, med möjlighet till kommande specialiseringar. Förslag till innehåll vidarebefordras i separat mejl från DYN:s referensgrupp "Hund".
- Yrkesområdet **Hundfrisör/trim** är i särskilt stark utveckling, varför DYN, i dialog med medlemsorganisationen Sveriges Hundfrisörer, föreslår att ett nytt ämne Hundfrisör skapas i två nivåer à 100 poäng. Förslag till nytt ämne har redan sänts till Skolverket.

Hundkunskap, tre nivåer, 100 + 200 + 100 p

- Nivå 1 läses gemensamt av alla inom inriktning Djurvård. Ämnesplanen bör utformas tydligare efter detta, att sköta hundar. Innehållet bör också utformas mer logiskt (förslag kommer från lärargruppen).

Yrkesutgång mot djurvårdare inom djurens hälso- och sjukvård

Det är av största vikt att naturbruksprogrammets yrkesutgång mot djurvårdare inom djurens hälso- och sjukvård svarar mot de krav som kommer att bli resultat av den statliga

utredningen SOU 2022:58, rörande "godkänd djurvårdare". DYN har redan, via Skolverkets försöksverksamhet, medverkat i utvecklandet av ett prov för yrkesbevis. Detta är branschens förslag för att kvalitetssäkra att eleverna har tillräckliga kunskaper för att vara anställningsbara inom djursjukvården. Godkända elever kan då, i nära anslutning till sin examen från gymnasieskolan, erhålla godkännande från Jordbruksverket för att bli "godkänd djurvårdare" och snabbt finnas tillgänglig för branschen. (DYN kommer att föreslå ansvarigt departementet att en annan titel än "godkänd djurvårdare" fastställs för den nya personalkategorin, t.ex. godkänd djurundersköterska eller godkänd djursjukvårdare för att särskilja från djurvårdare inom andra områden).

Djurvård inom djurens hälso- och sjukvård, nivå 1, 100 poäng (gemensam för inriktningen), nivå 2, 200 poäng samt nivå 3, 200 poäng

Synpunkter på centralt innehåll etc. vidarebefordras i separat mejl från DYN:s referensgrupp inom djurens hälso- och sjukvård.

Behov av lärarkompetens inom ämnet djurvård inom djurens hälso- och sjukvård

DYN har diskuterat behovet av lärarkompetens inom ämnet Djurvård inom djurens hälso- och sjukvård. Fördjupad undervisning, motsvarande nuvarande förslag nivå 2 och 3, styrs av lagkrav. DYN ser som krav att undervisande personal ska vara legitimerade inom yrket (veterinär, djursjukskötare).

Nivå 1 i nuvarande förslag läses gemensamt av alla elever inom inriktning Djurvård och bör innehålla viktiga grunder. Nivå 1 är av mer generell karaktär och här kan vara tillfyllest med en mer generell lärarkompetens. Ett förslag kan därmed vara att dela ämnet i två:

- fördjupningsämnet Djurens hälso- och sjukvård samt
- föreslagen nivå 1 som är mer generellt Förebyggande djurhälsovård, (alternativt kanske kan placeras inom ämnet Sällskapsdjur?).

Inriktning Hästhållning kommer inte att läsa djursjukvård som inriktningsämne från 2025. Därmed ges inte dessa elever möjlighet att läsa tillräckligt inom djurens hälso- och sjukvård för att nå den höga nivån som föreslås för "godkänd djurvårdare" (nivå 2+3 utan narkos). Vilka möjligheter kan ges för elever inom inriktning Djurvård, yrkesutgång Djurens hälso- och sjukvård, att läsa tillräckligt med hästkunskap för att bli godkända enligt Jordbruksverkets kommande krav för djurvårdare inom djurens hälso- och sjukvård?

Djur för forskningsändamål, nivå 1, 200 poäng

DYN vidarebefordrar i separata mejl synpunkter från Uppsala yrkesgymnasium Jälla och Burgårdens gymnasium, vilka utbildar i yrkesutgång för arbete med forskningsdjur. I DYN:s dialog med bransch forskningsdjur önskar även de medverka i översyn av ämnets innehåll.

Djur i zoohandel, nivå 1, 200 poäng

I dialog med referensgrupp för arbete inom zoofackhandeln har särskilt lyfts att:

- det är viktigt att uppfylla lagkrav, som att få med alla delar till Jordbruksverkets krav på utbildning (L80) för alla som yrkesmässigt eller i större omfattning saluför sällskaps- eller hobbydjur (undantag hund och katt). Här kan såväl ämnena Sällskapsdjur (200 poäng

läses gemensamt av inriktning Djurvård), som ämnet Djur i zoohandel nyttjas.

- Med hänvisning till den nu gällande djurskyddslagstiftningen är det viktigt att ytterligare ett ämne skapas, vilket saknas i Skolverkets förslag: **Djurvälfärd, etologi och berikning**.
- Det är viktigt att eleverna tränar kundbemötande och att representera ett varumärke.

Kattkunskap, nivå 1, 100 poäng

I dialog med referensgrupp rörande Kattkunskap har särskilt lyfts att

- Det är bra med detta ämne, och omfattning, som fördjupningsämne.
- Skrivning behöver kompletteras angående
  - socialisering av kattungar samt deras utveckling och beteendebehov,
  - etologiska behov i olika åldrar,
  - näringsbehov istället för foderbehov,
  - använd begreppet avel istället för reproduktion
  - att främja god välfärd och hälsa.

Djurparksdjur, nivå 1, 100 poäng samt nivå 2, 100 poäng

I dialog med referensgrupp för arbete med djurparksdjur har särskilt lyfts att:

- Alla djurparker och andra anläggningar som visar djur för allmänheten måste ha ett tillstånd som bland annat visar att personalen har rätt utbildning och att djuren kan bete sig naturligt. Det är viktigt att innehållet i ämnet uppfyller djurskyddslagens krav, L108 m.fl.
- Kursen Djur – specialisering försvinner, vilken tidigare har täckt in områden som saknats i befintliga kurser inom yrkesutgång Djurparksdjur. Nu finns behov av fler poäng inom ämnet Djurparksdjur än de 200 som föreslås. Bland annat behöver **Träning av djur** inkluderas. Omfattning av ämnet bör utökas från 200 till 300 eller 400 poäng, förslagsvis som 100 poängs moduler för att skapa flexibilitet för skolor i samverkan med branschen.
- I Skolverkets förslag över fördjupningsämnena saknas **Guidning i naturbruksmiljöer**. Detta bör lyftas till ett eget ämne. Behovet är stort att träna att prata inför publik.

För Djurbranschens Yrkesnämnd

Ulf Uddman, ordförande

Ulf.uddman@skk.se

Tel. 070 752 3630